

Door perverse prikkels importeert Nederland jaarlijks duizenden tonnen vervuilde grond

19

[Mira Sys](#)

[Mira Sys](#)

De import van grond in Nederland is de afgelopen jaren aanzienlijk gestegen. Daarmee steeg ook de import van licht vervuilde grond, die hier in het kader van duurzaamheid wordt gereinigd en hergebruikt. Maar deze gereinigde grond blijkt lang niet altijd zo schoon als de bedoeling is.

Dit stuk in 1 minuut

- Nederland heeft als laaggelegen land meer grond nodig dan het zelf heeft. Daarom is de import van grond uit het buitenland in enkele jaren enorm gestegen. Sinds 2010 is er meer dan 4 miljoen kubieke meter buitenlandse grond en bagger geïmporteerd.
- Van de grond die geïmporteerd wordt, is meer dan de helft licht vervuild. Die licht vervuilde grond wordt in Nederland gereinigd en vervolgens gebruikt bij verschillende soorten projecten, zoals de ophoging van dijken.
- Op minstens drie verschillende plaatsen in het land is vervuiling aangetroffen in grond die eigenlijk schoon hoorde te zijn. De schuldige daarvoor aanduiden is lastig, mede omdat controleorganen te maken krijgen met stevige bezuinigingen.
- Naar aanleiding van deze incidenten kijkt de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, Stientje van Veldhoven, waar de wetgeving rond de import van vervuilde grond eventueel aangepast kan worden.

Jarenlang floreerde de gemeente Hulst in het oosten van Zeeuws-Vlaanderen door haar bloeiende porno-industrie. Vele Belgen en Nederlanders trokken naar Hulst om een bezoek te brengen aan de sekswinkels van toenmalig pornokoning Gerard Cok. Die lucratieve handel in pornografische artikelen, toentertijd in België verboden, werd door de komst van het internet tenietgedaan. Na de afschaffing van de veerdienst Kruiningen-Perkpolder, de enige directe

verbinding met de rest van Nederland, raakte de kop van Hulst in economisch verval. Bij gebrek aan werk zoeken de jongeren uit de streek hun heil elders.

Om die reden had oud-wethouder Ben Pauwels (75) van Hulst al jaren geleden een droom. De kop van Hulst moest nieuw leven worden ingeblazen. Samen met mensen uit de provincie, de Rijksoverheid, planologen en andere partijen bedacht hij een plan, dat langzaamaan ambitieuzer werd. Hulst zou een luxe jachthaven krijgen, een hotel met wellnesscentrum en een golfbaan met zicht op zee. Een deel ervan is al voltrokken, maar de rest is na al die jaren nog steeds in ontwikkeling. 'Het plan is mijn levenswerk, mijn kindje,' zegt Pauwels. 'En daar zal ik mijn hele leven lang voor zorgen. Tot het doorgaat.'

Voor de golfbaan zou projectontwikkelaar Hulst aan Zee maar liefst 5,5 miljoen kubieke meter grond nodig hebben, ongeveer de inhoud van 440.000 vrachtwagens met elk 12,5 kubieke meter grond.

Nederland importland

Hulst is een extreem voorbeeld, aangezien de gemeente voor haar project veel grond nodig heeft: 5,5 miljoen kuub is meer dan heel Nederland sinds 2010 heeft geïmporteerd. Goede grond is echter in heel Nederland schaars. Daarnaast zijn er geen natuurlijke bronnen van grond, zoals bergen of heuvels, die buurlanden vaak wel hebben.

Massaal importeren we daarom steeds meer grond uit het buitenland, vooral uit België en Frankrijk. Het gaat om grond die overblijft na buitenlandse bouw- of baggerprojecten. Die grond wordt in Nederland eerst gereinigd of meteen op verschillende plaatsen toegepast: onder wegen, om dijken te bouwen of te versterken en voor het verondiepen van plassen.

Volgens de Inspectiedienst Leefomgeving en Transport (ILT) is er sinds 2010 meer dan 4 miljoen kubieke meter buitenlandse grond en bagger geïmporteerd. Dat staat gelijk aan 560 Ajax-voetbalvelden waarin de grond en bagger een meter hoog staan.

De afgelopen twee jaar is er meer grond met gevaarlijke stoffen geïmporteerd dan zonder, blijkt uit een analyse van de ILT op basis van de EVOA-kennisgevingen.

Het Nederlandse grondwater ligt erg dicht bij de oppervlakte, dus kent Nederland meer risico op vervuiling die doorsijpelt naar het grondwater dan andere, hoger gelegen Europese landen.

Om die reden is Nederland altijd een grote grondverwerker geweest: snel reinigen is nodig om het hooggelegen grondwater schoon te houden. Ook het duurzaamheidsimago van Nederland speelt mee. In plaats van de grond ergens te storten, kan die na reiniging worden hergebruikt, en hoeft er geen nieuwe grond te worden gewonnen.

Cowboypraktijken

Licht vervuilde grond importeren heeft voordelen voor een aannemer of projectontwikkelaar: de verzender betaalt voor het transport en de reiniging, er is altijd snel grond beschikbaar, en hij houdt er soms nog een mooi centje aan over. Waar 'schone' grond in Nederland tot ongeveer 30 euro per kubieke meter kan kosten, is de schoongemaakte, geïmporteerde grond vaak een stuk goedkoper, en krijgen de aannemers soms nog geld toe.

Maar licht vervuilde grond kan voor problemen zorgen, bijvoorbeeld wanneer er iets misgaat tijdens of na de verondieping. Dat is precies de angst die veel mensen ertoe dreef om begin dit jaar te protesteren tegen de verondieping van de Redichemse Waard, een recreatieplas in Culemborg. De plas zou verondiept worden met materiaal dat vrijkwam bij boringen in de Parijse metro.

Milieuchemicus Joop Harmsen van de Universiteit van Wageningen waarschuwde toen al voor de risico's van de import van grond die niet regio-eigen is, en doet dat nu nog steeds. 'Er kan sulfaat in de grond zitten, en in combinatie met organisch materiaal creëert dat waterstofsulfide. Dat is toxisch. Een ander risico is dat je een totaal andere zuurgraad krijgt dan bij dat gebied hoort, wat het ecologische evenwicht verstoort. Het kan een zootje worden.'

'Het uitgangspunt dat iedereen verantwoordelijk is voor zijn eigen afval geldt niet in Europa'

Over verondiepingen van plassen met vuile grond uit het buitenland werd in juni dit jaar gedebatteerd in de Tweede Kamer, waarbij verschillende parlementsleden de zorgen over de grond onderkenden. 'Het uitgangspunt dat iedereen verantwoordelijk is voor zijn eigen afval geldt niet in Europa,' concludeerde Tweede Kamerlid Suzanne Kröger (GroenLinks) tijdens het debat, 'De wetten van de markt gelden.' Ook andere problemen met de import werden besproken: de criminele praktijk van het mengen van vuile met schone grond, totdat die net

onder de maximale waarden uitkomt, om zo vuile grond te kunnen lozen. Er zijn grote bedragen met deze grondhandel gemoeid. ‘Miljoenen euro’s gaan hierin om,’ aldus Kröger.

Twee andere problemen kwamen niet aan bod: certificaten die niet overeenkomen met de grondsamenstelling, en vervuiling die doorsijpelt in grond die schoon zou zijn.

Andere samenstelling

Dat dergelijke praktijken ernstige gevolgen kunnen hebben, bleek bij het ambitieuze project van Hulst. Een dijk die in 2015 voor het project was aangelegd, bleek licht vervuild, constateerde onderzoeksbureau Deltares in datzelfde jaar. De aanleiding voor het onderzoek was dat in een andere dijk vervuiling was aangetroffen; daar was gebruikgemaakt van dezelfde grond.

Het ging om gereinigde grond uit België. Volgens Maarten Rossen (PvdA) van waterschap Scheldestromen is nog steeds niet duidelijk waar in België de grond vandaan kwam. ‘Dat is precies de vraag waar wij ook mee zitten, maar dat valt blijkbaar niet te achterhalen. Het enige wat we te horen kregen, was “ergens uit België”.’

De Belgische grond was in Nederland thermisch gereinigd door afvalverwerker ATM Moerdijk, maar de samenstelling kwam niet overeen met de certificaten. De grond had verhoogde waarden voor benzeen en calcium, en ook de pH-waarden waren hoger dan gebruikelijk. Het OM kijkt nu of er strafrechtelijk onderzoek nodig is om de schuldige hiervoor aan te wijzen.

En dat terwijl Hulst voor het tweede deel van het project nog 5,5 miljoen kubieke meter thermisch gereinigde grond wilde importeren, voor de aanleg van een golfbaan. De grond zou onderdeel zijn van het verdienmodel voor Plan Perkpolder. ‘Daar hebben wij vraagtekens bij gezet,’ zegt Rossen. Hij schreef in 2017 al op de website van PvdA Zeeland: ‘Het belangrijkste fundament van Plan Perkpolder lijkt vervuilde Belgische grond te zijn.’ En iets verderop: ‘De PvdA-fractie heeft weinig fiducia in vervuilde Belgische grond als financieringsbasis voor een project.’

‘We zouden op onze blote knietjes moeten zakken dat er nog mensen in dit project willen investeren’

Het zou een lucratief project zijn. Het Vlaamse grondverzetbedrijf Hens zou per kubieke meter grond een bedrag betalen aan projectontwikkelaar Hulst aan Zee, zo blijkt uit documenten in het bezit van Follow the Money.

Volgens advocaat Rogier Hörchner, die de tegenstanders van de verhoging vertegenwoordigt, gaat het om 2 euro per kubieke meter, hetgeen neerkomt op een totaal van maar liefst 11 miljoen euro. Hulst aan Zee zou op haar beurt vanaf 2020 de gemeente Hulst betalen om het terrein -- inclusief de gestorte grond -- over te nemen. Hiermee zou een bedrag van iets meer dan 9 miljoen euro gemoeid zijn. Een deel van dat bedrag zou niet rechtstreeks naar de gemeente gaan, maar onmiddellijk in het Plan Perkpolder geïnvesteerd worden. Dat klonk de gemeente als muziek in de oren.

Toen in 2016 echter vuile grond werd ontdekt in de Perkpolderse zeedijk, ontstonden bij de omwonenden twijfels over de golfbaanplannen, waar ook thermisch gereinigde grond zou worden gebruikt. Enkele omwonenden waren zo bezorgd dat ze een stichting oprichtten: Schone Polder. De stichting nam een afvaladvocaat in de arm. 'Wij zijn niet tegen een plan om dit gebied economisch aantrekkelijk te maken,' benadrukt Charles Heiszler, voorzitter van Schone Polder. 'Wij vinden alleen dat het niet met vuile grond moet gebeuren.'

Buurtbewoner Tom Willaert is wel positief over de aanleg van de hoge golfbaan. Hij richtte de Pro Perkpolder Groep op, die een positief tegengeluid wil laten horen over het Plan Perkpolder. 'Het is hier letterlijk aan het doodbloeden,' zegt Willaert met een zucht. 'Grote werkgevers gaan weg en onze jeugd vertrekt voor hun studie en komt niet meer terug omdat hier geen werk is. We zouden op onze blote knietjes moeten zakken dat er nog mensen zijn die in dit project willen investeren.' Hij vindt de commotie rond de vuile grond geen reden om het plan op te geven. 'Rijkswaterstaat heeft een enorme blunder begaan door die grond te gebruiken voor de dijk zonder een nulmeting te doen, maar in de recente rapporten van Rijkswaterstaat over de dijk bleek dat er geen problemen waren rond gezondheid, veiligheid en milieu.'

De dijk in Hulst blijft voorlopig staan, maar Rijkswaterstaat blijft de effecten van de vuile grond nauwgezet volgen.

De zeedijk bij Hulst Foto: Charles Heiszler

Verondiepen

Geïmporteerde grond wordt vaak gebruikt voor het verondiepen van plassen. Volgens staatssecretaris Stientje van Veldhoven van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zijn er in Nederland 55 verondiepingen in voorbereiding en in uitvoering. Er zijn twee redenen om te verondiepen: ondiepe plassen zijn bruikbaar voor recreatieve doeleinden, en bovendien zou het de ecologie in de plassen ten goede komen.

Dat laatste wordt inmiddels betwist. ‘We weten nu dat diepe plassen niet dood zijn, zoals eerst werd beweerd,’ zegt milieuchemicus Joop Harmsen. Aquatisch ecooloog Fons Smolders doet onderzoek naar de ecologie van diepe plassen. ‘Het is een beetje een idéfix om te zeggen dat diepe plassen lagere ecologische waarden hebben. Ze kunnen echter ook een belangrijke functie hebben, en een rijk ecosysteem. Maar hier geldt: onbekend is onbemind.’

De voormalige zandwinput Plas van Heenvliet in Brielle werd minder diep gemaakt. Een groep aannemers verenigd in de Combinatie Plas van Heenvliet kreeg in 1999 toestemming om er een recreatiegebied van te maken. Er werd voor een deel thermisch gereinigde grond gebruikt, en ook hier liep dat niet zoals gepland. Er werden benzeen, toluen en

oplosmiddelen aangetroffen in de grond, wat volgens de certificaten onmogelijk was. Brielle heeft inmiddels de Combinatie Plas van Heenvliet aansprakelijk gesteld voor de ontstane situatie. De risico's voor de omgeving zouden echter zijn opgelost door de vervuilde grond af te dekken, zo laat de gemeente Brielle in een persbericht weten.

Kalversterfte

Ook elders is vervuilde grond ontdekt. Rondom de Westdijk in Bunschoten in de provincie Utrecht stierven in 2016 wel erg veel kalfjes. Er werd een onderzoek gestart naar de waterkwaliteit, en zo vonden onderzoekers omgevingsvreemde materialen in de Westdijk, die in datzelfde jaar was versterkt met thermisch gereinigde grond. De stoffen die werden aangetroffen, waaronder GenX en benzeen, zijn stoffen die na reiniging niet aanwezig konden zijn, of er überhaupt nooit hadden mogen inzitten. Dat laatste geldt met name voor fluorkoolwaterstoffen als GenX, die erg moeilijk te zuiveren zijn, en niet thermisch gereinigd kunnen worden.

‘ATM heeft een stevige reputatie als het gaat om milieudelicten’

Ook bij de Westdijk kwam de grond niet overeen met de certificaten. Anders dan de dijk in Hulst moet deze dijk wel zo snel mogelijk gesaneerd worden. ‘De complexiteit van de bodemprocessen en de kwetsbaarheid van de omgeving, geven een dermate onbeheersbaar risico, dat het niet meer acceptabel is om de thermisch gereinigde grond permanent te laten liggen’, meldt waterschap Vallei en Veluwe in mei dit jaar via een persbericht.

De grond wordt volledig weggehaald en afgevoerd, maar het kan nog een tijdje duren voor daarmee wordt begonnen. In de wetgeving is namelijk opgenomen dat niet op elk moment van het jaar gegraven mag worden in de waterkering. Het hele proces en de voorbereidingen daarop zouden volgens een raming van waterschap Vallei en Veluwe 20 tot 30 miljoen kosten, maar wie dat zal betalen, is nog onduidelijk. Waterschap Vallei en Veluwe maakt zich er sterk voor dat de vervuiler – en niet de belastingbetaler – voor de kosten zal opdraaien.

Zorgenkindje

Hoewel de import nodig is en vanuit historisch perspectief logisch, gaat er dus nogal eens iets mis. Vaak duikt daarbij de naam van ATM Moerdijk op, een grondverwerkingsbedrijf met 210 werknemers en een bruto omzet van net boven de 100 miljoen euro in 2017. ATM Moerdijk beschikt over de grootste thermische reinigingsinstallatie van Europa, met een capaciteit van 1,2 miljoen ton per jaar. Per jaar wordt in die installatie tussen de 1 en 1,2 miljoen ton grond verwerkt.

Alle grond waarover hierboven gesproken werd, is door ATM Moerdijk schoongemaakt, via thermische reiniging. Dat werkt als volgt. De grond die bij ATM aankomt, wordt via transportbanden in een soort horizontale buis gevoerd. Vervolgens gaat de grond door het draaien onder afschot langzaam naar de andere kant van de trommel. Een temperatuur van 350° tot 500° zorgt ervoor dat organische verbindingen zoals olie, teer, vet en benzine ontbinden, en er gas ontstaat. Dat gas wordt onschadelijk gemaakt. De grond – ook wel ‘dood zand’ genoemd – is zo ontdaan van stoffen als benzeen en toluen, en kan vervolgens worden toegepast.

Uitlegvideo van ATM Moerdijk over thermische reiniging

Toch worden organische verbindingen als benzeen of toluen soms in de dijken en plassen aangetroffen, zoals uit bovenstaande gevallen blijkt. Tussen het moment dat de vervuilde grond bij ATM wordt aangeleverd en hij uiteindelijk als schoon wordt toegepast, gaat er kennelijk iets mis.

Bij Schone Polder denken ze dat het geen toeval is dat ATM bij de drie genoemde zaken betrokken is. Voorzitter Charles Heiszler: 'Ik sta daar niet echt van te kijken. In de documentaire Beerput Nederland worden twee bedrijven bij naam genoemd, en een daarvan is ATM. Telkens krijgen ze straffen opgelegd, maar dat is een lachertje: de boetes bedragen tienduizenden euro's, en ze verdienen er intussen tientallen miljoenen mee. Dat geldt trouwens ook voor de transporteurs en aannemers.'

ATM heeft een stevige reputatie als het gaat om milieudelicten. In 2014 kreeg het bedrijf een boete van 75.000 euro voor illegale opslag, in 2013 een boete van 35.000 euro voor het lozen van vervuild afvalwater. In 2012 kreeg ATM een boete van 7 miljoen en in 2007 een boete van 160.000 voor verschillende milieudelicten van 1997 tot 1999. In 2004 kreeg ATM een boete omdat de grond die ze leverden niet overeenkwam met de papieren. In augustus 2017 kreeg ATM nog dwangsommen opgelegd door de Inspectie Leefomgeving en Transport omdat de geleverde grond voor het versterken van de Westdijk in Bunschoten niet overeenkwam met de certificaten.

De burgemeester van Moerdijk, Jac Klijs, zei tijdens een lokale talkshow begin dit jaar nog dat hij er met de controle op ATM Moerdijk bovenop zit. Desondanks blijft ATM Moerdijk volgens hem 'een zorgenkindje'.

Maar volgens een perswoordvoerder van ATM onmogelijk dat de vervuiling bij het bedrijf vandaan komt. Na thermische reiniging kan er volgens hem geen benzeen en toluen meer in de grond zitten, aangezien die stoffen ontbinden bij zulke hoge temperaturen. 'Vanuit ons proces is het natuurkundig onmogelijk dat die stoffen er nog in zitten.'

'Het is bijna niet te doen om alles te controleren'

Bovendien wordt volgens de woordvoerder van ATM ook een controle achteraf uitgevoerd door het private, onafhankelijke controleorgaan [Sgs](#). Mocht de grond na reiniging nog vervuild zijn, dan zou dat opgemerkt worden. Om die reden heeft ATM beroep aangetekend tegen de dwangsommen die de ILT heeft opgelegd naar aanleiding van de vervuilde dijk in Bunschoten. De juridische procedures over de dwangsommen lopen nog.

De woordvoerder vermoedt dat er na het schoonmaakproces iets is misgelopen. 'Wij leveren onder certificaat aan een andere gecertificeerde partij; daarna kan er nog van alles gebeuren. Bij Bunschoten zitten er bijvoorbeeld nog drie aannemers tussen. Ik durf mijn hand er echt

niet voor in het vuur te steken dat wat daar in de grond zit honderd procent ATM-materiaal is,' aldus de woordvoerder.

De afschrikking voorbij

De schuldige aanwijzen is in dergelijke zaken vaak lastig. 'Het is bijna niet te doen om alles te controleren,' zegt Maarten Rossen van waterschap Scheldestromen, juist door de grote hoeveelheden grond die Nederland importeert. Daarnaast heeft een van de belangrijkste controleorganen, de Inspectie Leefomgeving en Transport, steeds minder capaciteit: 'De inspectie is door de bezuinigingen en efficiencymaatregelen de afgelopen jaren substantieel kleiner geworden zodat zij de toekomstige kortingen op haar budget in de komende jaren kan opvangen,' schrijft de ILT inspectie in zijn meerjarenplan 2014-2018.

GroenLinks-Kamerlid Suzanne Kröger maakt zich daar zorgen over. 'Het ondermijnt de handhaving. De ILT is verantwoordelijk voor de controle, maar de laatste jaren is er zoveel bezuinigd dat de ILT beperkt wordt tot risicogestuurde handhaving.' Dat houdt in dat de dienst met minder mensen evenveel bedrijven moeten controleren, waardoor ze eerder gaan inzetten op de bedrijven die een groter risico inhouden, of op zelfregulering door de sector zelf.

Criminoloog Karin van Wingerde van de Erasmus Universiteit Rotterdam beaamt dat controleorganen van de overheid minder middelen krijgen om hun taken te volbrengen. 'Sinds 2005 is er enorm bezuinigd op publiek toezicht, grote inspectiediensten zijn onder capaciteitsdruk komen te staan, en tegelijkertijd zijn de verwachtingen van het toezicht enorm gestegen. De toezichthouder moet meer doen, met minder middelen.' Voor haar proefschrift 'De afschrikking voorbij' (2012) bestudeerde Van Wingerde de naleving van regelgeving in de afvalbranche. Ze constateert dat sancties opleggen aan bedrijven binnen de afvalbranche weinig soelaas biedt. 'Ze zijn nauwelijks onder de indruk van sancties. Voor zover sancties afschrikken, gebeurt dit vooral bij die bedrijven die toch al bereid waren tot regelnaleving.'

Hoezeer we ATM nodig hebben, blijkt uit het geval met de vuile dijk in Bunschoten

De winst die bedrijven maken door vals te spelen, is vaak aanzienlijk hoger dan de boetes die ze eventueel moeten betalen. Pas wanneer het écht grote sommen zijn, kunnen die afschrikken, stelt Van Wingerde. 'Er is inmiddels veel veranderd,' nuanceert ze, 'maar in

Nederland worden bedrijven in de afvalindustrie zelden dusdanig bestraft dat ze moeten sluiten, want dan heb je een nog veel groter probleem. Dan ligt het terrein daar met al die troep, waarvoor de provincie plotseling verantwoordelijk is, of waarbij in elk geval grote kans bestaat dat de belastingbetaler voor de kosten opdraait.’

Niet alleen blijft de troep dan over, maar er wordt bovendien geen nieuwe grond meer verwerkt. Aangezien Nederland meer grond nodig heeft dan er aanwezig is, zijn die verwerkers essentieel.

Hoezeer we ATM nodig hebben, blijkt uit het geval met de vuile dijk in Bunschoten. Daar zit het waterschap Vallei en Veluwe onverwacht met een bijkomend probleem: waar moet de vervuilde grond uit de dijk naartoe, nadat die is verwijderd? ATM is een van de zeldzame bedrijven in Nederland die zulke grond reinigt, maar juist ATM is onderdeel van het juridische steekspel. Het waterschap zoekt nog steeds naar een geschikte oplossing.

Beterschap in zicht?

Aangezien Nederland grond nodig heeft, is de import stopzetten geen optie. Daarnaast is het hergebruik van vervuilde grond beter voor het milieu dan die ergens te storten. Maar de regering lijkt een andere koers in te slaan wat betreft thermisch gereinigde grond (TGG). In juli 2018 schreef staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu Stientje van Veldhoven in een [brief](#) aan de Tweede Kamer: ‘De huidige problemen met TGG maken dat het vertrouwen in het product is afgenomen. Het is op dit moment nog niet volledig bekend waarom de TGG niet altijd voldoet aan de eisen. Ik laat een verkenning uitvoeren naar de mogelijkheden tot verbetering van de kwaliteit van TGG. Rijkswaterstaat en het Hoogwaterbeschermingsprogramma (met daarin de waterschappen) staan het toepassen van TGG voorlopig niet meer toe.’

De aanleiding voor dit onderzoek is volgens Van Veldhoven ‘de recente sterke stijging van de inzet van geïmporteerde grond voor de verondieping van plassen, in combinatie met enkele incidenten.’ Welke wetsaanpassingen er eventueel volgen, wil Van Veldhoven nog niet kwijt: de evaluatie loopt nog.

‘Het moet pijn doen wil het werken’

Strengere wetgeving moet wel degelijk goed in elkaar zitten. ‘Met die grond zijn grote bedragen gemoeid,’ zegt milieuchemicus Joop Harmsen, ‘en zodra er grote bedragen mee gemoeid zijn, zijn er altijd mensen die de leemten weten te vinden en gebruiken.’

GroenLinks-Kamerlid Suzanne Kröger benadrukt dat alles afhangt van betere controle. ‘Beleid staat of valt met de handhaving ervan. Een mogelijke oplossing zou zijn om meer geld vrij te maken voor de ILT. Dat geld kunnen we vinden door de boetes flink te verhogen. Het moet pijn doen wil het werken.’

Ook afvalverwerker ATM pleit voor veranderingen. Het bedrijf wil af van de tussenpersonen die de grond na reiniging overnemen, zodat het voortaan rechtstreeks handelt met de toepassers. ATM vermoedt dat er zo minder problemen zullen zijn met gebrekkige expertise bij de toepassing van de grond.

In Hulst is inmiddels besloten om een deel van het project, het ophogen van de golfbaan met thermische gereinigde grond, te wijzigen. Via haar website laat de gemeente weten dat met een grootschalige ophoging met industriegrond het project niet haalbaar was. Dat zou te veel tijd en moeite kosten.

De aanpassing betekent wel dat een grote financiële meevaller achter het project wegvalt. ‘Er wordt nog wel nagedacht over een andere manier om de verhoging te realiseren, eventueel met andere grond,’ zegt een woordvoerder van Hulst. Tom Willaert van de Pro Perkpolder Groep is naar eigen zeggen ‘flabbergasted’ over de plotse ommezwaai. Zonder zo’n golfbaan van wereldformaat verliest het project zijn uniciteit, zegt hij. Hij blijft daarom hopen dat er een manier wordt gevonden om de golfbaan te realiseren. ‘Desnoods met potgrond.’

De gemeente gaat intussen met de projectontwikkelaar op zoek naar een financieel haalbaar alternatief om de zo lang gekoesterde droom van oud-wethouder Ben Pauwels waar te maken: een heropleving van de bloeiende economie in de kop van Hulst.